

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

ОСНОВНІ ДОКУМЕНТИ

**З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ,
ЯКІ РОЗРОБЛЯЮТЬСЯ В ЗАГАЛЬНО-
ОСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**ВІННИЦЯ
2010 (2014)**

Рекомендовано Головним управлінням з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Вінницької облдержадміністрації (лист від 27.04.2010 р. № 04-02-3-360).

Рецензенти:

Вовченко С.Д. – начальник Головного управління з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Вінницької облдержадміністрації;

полковник сл. ЦЗ **Степанов С.М.** – начальник Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Вінницької області.

Керівник проекту: **Вовченко Н.О.**

Гатауллін Р.Г., Зіньковський В.А.

Основні документи з питань цивільного захисту, які розробляються в загальноосвітніх навчальних закладах.

Навчально-методичний посібник – 2-ге видання, зі змінами та доповненнями. Вінниця, 2014. – 44 с.

Посібник містить перелік основних документів з цивільного захисту, які повинні розроблятися в загальноосвітніх навчальних закладах, а також приведені зразки (варіанти) оформлення цих документів. Розроблений для педагогічного складу середніх загальноосвітніх шкіл та закладів професійно-технічної освіти області, що відповідає за організацію роботи з цивільного захисту в навчальних закладах. Посібник складений з урахуванням вимог керівних документів МОН України і МНС України.

Використовуючи наведені методичні рекомендації, педагогічні працівники (в першу чергу директори навчальних закладів – начальники цивільного захисту, а також їх перші заступники (завучі) – спеціально призначені особи з питань надзвичайних ситуацій) зможуть значно швидше і професійніше, з урахуванням єдиних вимог планувати і організовувати весь комплекс заходів з питань цивільного захисту в школах (ліцеях, гімназіях) і закладах професійно-технічної освіти.

Навчально-методичний посібник розглянутий на методичній нараді НМЦ ЦЗ та БЖД Вінницької області (протокол № 1 від 29.01.2010 р.).

Видання 2-ге (зі змінами та доповненнями) розглянуто на засіданні педагогічної ради НМЦ ЦЗ та БЖД Вінницької області (протокол № 5 від 16.09.2014 р.).

З М І С Т

1. Перелік основних документів з питань цивільного захисту, які розробляються в загальноосвітніх навчальних закладах.....	4
2. План дій щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації (з додатками).....	8
3. Наказ «Про організацію і ведення цивільного захисту» (з додатками).....	26
4. План підготовки та підвищення кваліфікації керівного складу та фахівців, на яких поширюється дія законів у сфері ЦЗ.....	31
5. Наказ «Про підсумки підготовки з цивільного захисту у ___ навчальному році та завдання на ___ навчальний рік».....	33
6. План розвитку і удосконалення ЦЗ.....	35
7. Доповідь про стан і підготовку ЦЗ навчального закладу у минулому році.....	39
8. Наказ «Про затвердження Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій».....	40
9. Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій.....	41
10. Розрахунок забезпечення невоєнізованих формувань ЦЗ (НВФ ЦЗ), вчителів та обслуговуючого персоналу засобами індивідуального захисту	44
11. Список літератури.....	45

ПОГОДЖЕНО

Начальник ГУ МНС України
в Вінницькій області

генерал-майор І.А. Рихліцький

І.А. Рихліцький

« 24 » 03 2010 року

ПОГОДЖЕНО

Начальник ГУ з питань НС

та у справах захисту населення від

наслідків Чорнобильської катастрофи

Вінницької обласної державної адміністрації

С.Д. Вовченко

« 22 » 03 2010 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Управління освіти та науки
Вінницької обласної державної адміністрації

І.Д. Івасюк

« 29 » 03 2010 року

ПЕРЕЛІК

ОСНОВНИХ ДОКУМЕНТІВ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ЯКІ РОЗРОБЛЯЮТЬСЯ В СЕРЕДНІХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ТА ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

1. Довгострокові документи з організації ЦЗ в навчально-виховному закладі

План дій щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації (з додатками).*

Якщо об'єкт знаходиться в зоні впливу потенційно небезпечних об'єктів (ПНО) та хімічно небезпечних об'єктів (ХНО), розробляється План реагування на НС, найбільш імовірні для території, де знаходиться навчальний заклад (окремий розділ Плану дій...)

Особисті плани дій (папки робочих документів) для начальника ЦЗ, спеціально призначеної особи з питань НС, командирів невоєнізованих формувань.**

План дій..., план реагування (якщо він розробляється окремо) щорічно станом на 1 жовтня корегується з обов'язковим уточненням порядку взаємодії з ПНО (ХНО) і узгодженням документів, що регламентують порядок розселення евакуйованих, з органами місцевої державної адміністрації.

- Постанова КМУ від 10.05.1994 р. № 299;
- Постанова КМУ від 03.08.1998 р. № 1198;
- Постанова КМУ від 16.11.2001 р. № 1567;
- п. 20 Наказу МОН України від 17.01.2002 р. №27.

п. 20 Наказу МОН України від 17.01.2002 р. №27.

1.4	Наказ про організацію і ведення ЦЗ, в якому визначаються: <ul style="list-style-type: none"> - посадові особи сфері ЦЗ; - невоєнізовані формування ЦО (призначення, функції, кількісний склад, матеріально-технічне забезпечення); - відповідні комісії; - організація підготовки та навчання за тематикою ЦЗ учасників навчально-виховного процесу. 	п. 24 Наказу МОН України від 17.01.2002 р. №27.
1.5	План підготовки та підвищення кваліфікації керівного складу та фахівців, на яких поширюється дія законів у сфері ЦЗ.	-----«-----
2. Щорічно розробляються		
2.1	Наказ (розпорядження) про підсумки підготовки з цивільного захисту у ---- навч. році та завдання на ---- навч. рік	п. 24 Наказу МОН України від 17.01.2002 р. №27.
2.2	План розвитку і удосконалення ЦЗ.	- п. 4 Постанови КМУ від 10.05.1994 р. № 299; - п. 24 Наказу МОН України від 17.01.2002 р. №27.
2.3	Документи з питань підготовки і навчання у сфері ЦЗ постійного складу: <ul style="list-style-type: none"> - Календарний план підготовки і навчання у сфері ЦЗ (або Навчальні плани з підготовки постійного складу за тематикою ЦЗ); - Перелік навчальних груп та їх керівників на новий навчальний рік; - Тематика занять з ЦЗ для навчальних груп; - Журнали обліку та відвідування занять для кожної групи; - Розклад занять для навчальних груп; - Опорні конспекти для проведення занять з ЦЗ; - Список керівного складу та фахівців (на яких поширюється дія законів у сфері цивільного захисту), що підлягають навчанню в Навчально-методичному центрі ЦЗ та БЖД Вінницької області в поточному році; - Журнал обліку проходження навчання керівного складу та фахівців (на яких поширюється дія законів у сфері цивільного захисту) в Навчально-методичному центрі ЦЗ та БЖД Вінницької області; - Наказ про проведення «Дня ЦЗ» в СЗОШ та ПТУ; - План підготовки і проведення «Дня ЦЗ» в СЗОШ та ПТУ; - Наказ про підсумки проведення «Дня ЦЗ» в СЗОШ та ПТУ; - План підготовки і проведення об'єктового тренування в СЗОШ та ПТУ. 	Наказ МОН України від 17.01.2002 р. №27.
2.4	Доповідь про стан і підготовку ЦЗ навчального закладу у минулому році.	п. 24 Наказу МОН України від 17.01.2002 р. №27.

3. Документи комісії з питань НС

3.1	Наказ «Про затвердження Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій»	Постанова КМУ від 03.08.1998 р. № 1198.
3.2	Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій	-----«-----
3.3	План роботи комісії з питань НС на навчальний рік	-----«-----
<p>Комплект усіх документів евакуаційної комісії має зберігатися у робочому портфелі голови евакокомісії навчального закладу. У робочих папках членів комісії мають знаходитись копії документів, розрахунки і довідкові дані, що необхідні для роботи відповідно до покладених на них завдань</p>		
Державний стандарт України		
1.	<ul style="list-style-type: none"> - Навчальний майданчик; - Спеціалізований клас, кабінет з БЖД; - Захисна споруда, окремо закріплена за навчальним закладом; - Інформаційно-довідковий куточок. 	Національний стандарт України (Безпека у НС. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення – ДСТУ 5058:2008)

*** Зміст плану дій:**

Перший розділ. Оцінка (аналіз) природного (топографічного), техногенного та екологічного стану місцевості (території) розташування навчального закладу, наявності потенційно небезпечних об'єктів (ПНО) і пов'язаних з ними можливих надзвичайних ситуацій (НС).

Другий розділ:

- оцінка об'єкта цивільного захисту (ЦЗ) (кількісний і якісний аналіз) з урахуванням розташування складових об'єкта на місцевості (території);
- оцінка факторів, що полегшують чи затрудняють організацію та ведення ЦЗ об'єкта;
- необхідні заходи з метою усунення або зменшення впливу негативних факторів.

Третій розділ:

- рішення керівника на організацію і ведення ЦЗ об'єкта за режимами дій в періоди запобігання і реагування на можливі НС;
- окремим розділом - реагування на можливі НС, пов'язані з ПНО і ХНО;
- організація спостереження, радіаційного, хімічного, медичного захисту та евакуації (розосередження).

Четвертий розділ. Матеріально-технічне забезпечення ЦЗ об'єкта (протирадіаційне, протихімічне, медичне, протипожежне, транспортне, матеріальне тощо).

П'ятий розділ. Організація управління, зв'язку, оповіщення та взаємодії.

Додатки:

1. Схема управління, зв'язку, оповіщення і взаємодії.
2. План-календар дій об'єкта в режимах повсякденної діяльності, підвищеної готовності і надзвичайної ситуації (надзвичайного стану).
3. Карта (схема) регіону з позначеними на ній (нанесеними):
 - місцями розташування об'єкта ЦЗ;
 - ділянками (місцями) можливої техногенної, природної, екологічної небезпеки.
4. План евакуації в безпечну зону.
5. Особисті плани дій (папки з робочими документами у першому примірнику) керівного складу об'єкта та командирів невоєнізованих формувань ЦО. Другий примірник особистого плану дій (робочих документів) знаходиться на робочому місці посадової особи.
6. Необхідні довідкові документи для організації управління та взаємодії.

**** Зміст папки робочих документів:**

- функціональне завдання посадової особи (невнесізованого формування);
- книга обліку кількості формувань і чисельності їх особового складу (у СПО);
- витяг із наказу про його призначення;
- функціональні обов'язки керівника і особового складу формування;
- план-графік дій (або план приведення в готовність формування);
- схема оповіщення;
- поіменний список особового складу формування (або штатний розклад формування);
- відомість забезпечення матеріально-технічними засобами;
- інструкція з техніки безпеки;
- необхідні довідкові дані тощо.

**Заступник начальника управління освіти та науки
Вінницької обласної державної адміністрації**

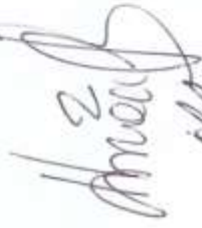
А.Р. Лисак

**Заступник начальника ГУ МНС України в Вінницькій
області – начальник відділу Державної інспекції ЦЗ та ТБ
ГУ МНС України у Вінницькій області
полковник служби цивільного захисту**

А.А. Гавриленко

**Заступник начальника ГУ з питань НС та у справах
захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи
Вінницької обласної державної адміністрації**

Б. М. Ніколас

**Начальник навчально-методичного центру
ЦЗ та БЖД Вінницької області
полковник служби цивільного захисту**

С.М. Степанов

План дій щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації

Загальні положення

Даний план розроблено відповідно до вимог Кодексу Цивільного захисту України, Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. №444), Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 р. №819), Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 р. №841), Положення про єдину державну систему цивільного захисту (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2014р. №11), Положення про функціональну підсистему «Освіта і наука України» Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру (затвердженого Наказом МОН України від 03.09.2009 р. №814).

Основними завданнями плану є забезпечення життя та здоров'я дітей та працівників навчального закладу (рекомендується вказувати повну назву навчального закладу, в подальшому - використовувати термін «школа», «гімназія», «коледж» та ін.),* мінімізація матеріальних і фінансових втрат від впливу надзвичайної ситуації (далі НС) та економічних затрат у період ліквідації їх наслідків.

План визначає порядок дій і відповідальність керівництва формувань цивільного захисту навчального закладу, основні заходи щодо організації і проведення робіт з попередження та ліквідації НС техногенного і природного походження, узгодження термінів їх виконання, фінансові, матеріальні та інші ресурси, які необхідні для цих заходів і робіт, та їх виконавців.

Координація діяльності сил і засобів, які залучаються до виконання завдань, пов'язаних з безпекою дітей та працівників навчального закладу, забезпеченням їх життєдіяльності під час НС, покладається в межах своєї компетенції на *відділ з питань НС, мобілізаційної і оборонної роботи та режиму секретності Вінницької міської ради* (у м. Вінниця) або *відділи з питань НС* (в районах області).

План вводиться в дію керівником навчального закладу, або, за його дорученням, *призначеною особою з питань ЦЗ* цього навчального закладу.

Підставами для введення Плану в дію є виникнення на території навчального закладу НС техногенного та природного характеру регіонального або об'єктового рівня, а саме: **(далі йде перелік НС, характерних для території, де розташований навчальний заклад). Наприклад:**

- пожежа, вибухи, загрози вибухів;
- аварія з викидом (загрозою викиду) небезпечних хімічних речовин (далі НХР) поблизу навчального закладу;
- аварія з викидом (загрозою викиду) радіоактивних речовин поблизу навчального закладу

- аварія на енергетичних системах;
- аварія на комунальних системах життєзабезпечення;
- гідродинамічні аварії;
- епідемії (грип, гострі інфекційні захворювання тощо), які можуть призвести до масових захворювань;
- терористичні прояви тощо.

Залежно від масштабів та особливостей НС, що може виникнути на території навчального закладу або поблизу, за рішенням керівника навчального закладу може встановлюватися один з нижче названих режимів функціонування органів управління та сил цивільного захисту навчального закладу (відповідно до вимог Кодексу Цивільного захисту):

а) Режим повсякденного функціонування.

б) Режим підвищеної готовності – в разі істотного погіршення виробничо-промислової, радіаційної, хімічної, біологічної (у тому числі бактеріологічної), сейсмічної, гідрогеологічної та гідрометеорологічної обстановки, за наявності загрози виникнення НС в районі розташування навчального закладу.

в) Режим надзвичайної ситуації – у разі виникнення та під час ліквідації наслідків НС в навчальному закладі або навколо нього.

г) Режим надзвичайного стану – встановлюється відповідно до вимог Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану».

Основними завданнями органів управління та сил ЦЗ навчального закладу щодо попередження та ліквідації НС вважати:

- своєчасне виявлення передумов аварій та катастроф і ефективно їх усунення;
- підтримання високої готовності формувань ЦЗ, системи оповіщення та зв'язку, оперативне реагування на НС та ліквідація їх наслідків за функціональним принципом, цілеспрямована підготовка формувань ЦЗ до дій за призначенням;
- створення матеріально-технічного резерву для запобігання, ліквідації наслідків імовірних НС та удосконалення чіткого механізму їх використання.

Виконання завдань щодо попередження та ліквідації НС є обов'язковим для всіх працівників та учнів навчального закладу.

Розділ 1

Оцінка природного, техногенного та екологічного стану місцевості, де розташований навчальний заклад

На підставі аналізу довголітніх спостережень за геологічною, метеорологічною, епідеміологічною обстановкою, наявності потенційно небезпечних об'єктів (далі ПНО) та об'єктів підвищеної небезпеки (далі ОПН) в районі розташування навчального закладу найбільш вірогідними є НС природного, техногенного та екологічного характеру. (Далі йде перелік НС, характерний для даного навчального закладу). **Наприклад:**

1.1. Надзвичайні ситуації природного характеру:

- катастрофічне затоплення місцевості внаслідок сильних дощів, злив, повені;
- землетрус потужністю до ... балів за шкалою MSK-64 може призвести до часткового пошкодження споруд, комунікацій, ліній енергозабезпечення, нести небезпеку для здоров'я і життя людей;
- шквальні вітри зі швидкістю до 25 м/сек., внаслідок чого в окремих випадках можуть бути пошкоджені покрівлі будівель, повалені дерева, опори та лінії електромереж, через що можливий зрив на певний час руху усіх видів наземного транспорту;
- у зимовий період снігові замети, ожеледь, ожеледиці становлять небезпеку для життя і здоров'я людей та порушують рух міського транспорту, енергопостачання, дестабілізують життєдіяльність населення;
- епідемії (грип, гострі респіраторні інфекції, туберкульоз), що можуть призвести до масових захворювань;
- зсуви що виникають у зв'язку з особливостями рельєфу тощо.

1.2. Надзвичайні ситуації техногенного характеру:

1.2.1. Пожежі у навчальному закладі або на об'єктах господарювання, які розташовані поблизу нього.

1.2.2. Радіаційне забруднення місцевості у разі аварії на ... (вказується конкретний об'єкт, якщо він є), внаслідок чого утворюються відповідні зони:

- зона відчуження глибиною ... км, площею ... км² з потужністю дози ... мр/год;
- зона відселення глибиною ... км, площею до ... км², потужністю ... мр/год;
- зона посиленого радіологічного контролю глибиною до ... км, площею ... км, потужністю ... мр/год.

1.2.3. Хімічне забруднення території при аварії на ..., де зберігається та використовується у виробничому процесі хлор, аміак та інші НХР.

1.2.4. Виникнення аварій на залізничному та автомобільному транспорті при транспортуванні хімічно небезпечних та вибухонебезпечних вантажів в межах населеного пункту.

1.2.5. Виявлення вибухонебезпечних предметів (бомби, снаряди, міни часів ВВВ), особливо під час проведення будівельних робіт.

1.2.6. Розлиття ртуті.

1.3. Надзвичайні ситуації соціального характеру:

1.3.1. Анонімне повідомлення про мінування навчального закладу.

1.3.2. Теракт із захопленням дітей в заручники тощо.

Розділ 2

Оцінка техногенно-екологічної обстановки на території навчального закладу з урахуванням його розташування

Стисла характеристика навчального закладу

Навчальний заклад (повна назва) розміщується у ...поверховому будинку у ... частині ... (назва населеного пункту). Кількість приміщень ..., з них навчальних класів ..., кабінетів... . Загальна площа становить ... м².

Навчально-виховний процес здійснюють адміністративно-технічний персонал (... працівників) та ... вчителів, у навчальному закладі навчається ... учнів.

Забезпеченість джерелами водо-, газо-, електро-, теплопостачання, зв'язком, каналізацією приміщень навчального закладу – централізоване за міськими комунально-технічними та іншими енергозабезпечуючими мережами (або ...).

У разі виникнення НС на території навчального закладу може скластися складна ситуація із життєзабезпеченням працюючих та учнів, яка потребує проведення відповідних заходів ЦЗ:

- розвідка меж осередків ураження, зон затоплення, виявлення постраждалих та об'єктів руйнування;
- надання першої медичної допомоги постраждалим; евакуація учасників навчально-виховного процесу із зони НС;
- локалізація осередків ураження;
- проведення аварійно-відновлювальних робіт на комунально-технічних та інших інженерних мережах.

Розділ 3

Рішення щодо організації функціонування системи цивільного захисту навчального закладу

3.1. Режим повсякденного функціонування.

Навчальний заклад здійснює свою діяльність відповідно до затверджених річного плану, робочого навчального плану, чинних навчальних програм та інших керівних документів.

Забезпечується підготовка з ЦЗ керівного складу навчального закладу, формувань ЦЗ, працівників та учнів за відповідними програмами та розділів предметів «*Основи здоров'я*», «*Захист Вітчизни*».

Підготовка з питань ЦЗ щороку завершується проведенням спеціальних навчань, тренувань та *Дня цивільного захисту* як підсумкового заходу практичної перевірки рівня набутих учнями знань та вмінь з питань ЦЗ.

Адміністрацією навчального закладу створюються і поновлюються матеріальні резерви для запобігання і реагування на НС, а також ліквідації їх наслідків, виконання невідкладних робіт.

3.2. Режим підвищеної готовності.

Інформацію про загрозу та виникнення НС техногенного та природного характеру, в осередку якої може опинитися навчальний заклад, керівництво може отримати через повідомлення обласного Департаменту ЦЗ, а також по телебаченню та радіомережі (перед ним централізовано подається сигнал «**Увага всім!**» через вмикання сирен та подачі звукових сигналів).

Після отримання інформації про загрозу виникнення НС керівництво має:

- ▶ провести збір керівного складу та організувати чергування відповідальних осіб;
- ▶ уточнити порядок оповіщення та інформування учасників навчально-виховного процесу;
- ▶ уточнити порядок дій учасників навчально-виховного процесу у разі виникнення НС;

- ▶ організувати отримання від органу освіти та органу з питань ЦЗ (міського або районного) інформації про наявну ситуацію і характер можливої НС;
- ▶ уточнити розрахунки щодо захисту учасників навчально-виховного процесу;
- ▶ привести у готовність формування ЦЗ, підготуватись до можливої евакуації;
- ▶ уточнити порядок управління та взаємодії у разі виникнення НС;
- ▶ підготувати захисні споруди (при наявності) для прийняття працівників та учнів, організувати радіаційне і хімічне спостереження та інші заходи щодо підвищення стійкості роботи навчального закладу та недопущення необґрунтованих збитків у разі виникнення НС.

У навчальному закладі:

- посилюється спостереження і контроль за ситуацією на об'єкті та прилеглих до нього територій;
- формується комісія для виявлення причин погіршення обстановки безпосередньо в районі можливого виникнення НС;
- приводяться у стан підвищеної готовності наявні сили і засоби реагування на НС, уточнюються плани їх дій та, у разі потреби, вони направляються в район (осередок) загрози виникнення НС.

3.3. Режим надзвичайної ситуації

У випадку виникнення НС:

- подається (дублюється) сигнал «**Увага всім!**», у повному обсязі інформуються учасники навчально-виховного процесу про НС;
- вживаються заходи щодо захисту учасників навчально-виховного процесу, матеріальних цінностей та території навчального закладу (радіаційний, хімічний, медичний захист, розосередження та евакуація, рятувальні та інші невідкладні роботи);
- організовуються роботи щодо локалізації або ліквідації НС із залученням необхідних позаштатних сил і засобів;
- здійснюється постійний контроль за станом довкілля на території, що зазнала впливу наслідків НС;
- інформується відповідний орган освіти щодо рівня НС та вжиті заходи, пов'язані з реагуванням на цю ситуацію у навчальному закладі.

У разі виникнення НС в навчальному закладі його керівник:

- ✓ особисто доповідає або через секретаря повідомляє про факт НС керівництву району через відповідний орган з питань НС і відповідному органу освіти за **тел. ...**;
- ✓ погоджує з ними послідовність ліквідації наслідків НС та вводить у дію «План дій щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації»;
- ✓ повідомляє черговим службам міста (району) – у робочий час (**тел. ...**);
- ✓ у неробочий час – черговий по навчальному закладу (сторож) доповідає директору навчального закладу (**тел. роб. ..., тел. дом. ...**), *призначеній особі з питань ЦЗ* навчального закладу (**тел. роб. ..., тел. дом. ...**).

У разі виникнення *об'єктових НС*, які обмежуються кордонами навчального закладу (осередків пожежі, хімічного зараження, особливо небезпечної чи

токсикологічної інфекції, виявлення неврахованих джерел іонізуючого випромінювання та вибухонебезпечних предметів) керівник навчального закладу про факт НС повідомляє черговим службам міста (району), відповідним органам з питань НС та освіти за тел. ... :

-
- ...

Оповіщення учнів та постійного складу навчального закладу здійснюється за допомогою шкільного дзвоника, через радіовузол або чергового по навчальному закладу.

З отриманням інформації про загрозу та виникнення НС призначеній особі з питань ЦЗ навчального закладу необхідно:

- ✓ з'ясувати характер, оцінити масштаб та зробити прогноз розвитку НС, визначити її рівень;
- ✓ доповісти керівнику навчального закладу про ситуацію, що склалася на місці загрози чи виникнення НС;
- ✓ визначити обсяги першочергових і наступних заходів, надати пропозиції щодо залучення сил і засобів, здійснити організацію робіт, контроль за своєчасним виконанням запропонованих заходів, готувати звітні документи для доповіді керівнику навчального закладу.

У режимі надзвичайного стану вживаються передбачені законом України «Про надзвичайний стан» заходи:

- з забезпечення стійкого функціонування закладу, першочергового життєзабезпечення учасників навчально-виховного процесу;
- з здійснення безперервного контролю за станом довкілля у районі надзвичайного стану;
- з посилення охорони громадського порядку та об'єктів, що забезпечують життєдіяльність навчально-виховного процесу;
- з звіту про розвиток НС вищим органам управління та здійснення оповіщення (інформування) учасників навчально-виховного процесу.

3.4. Організація спостереження, радіаційного, хімічного контролю та медичного захисту і евакуації *

З метою своєчасного захисту учасників навчально-виховного процесу від наслідків НС техногенного і природного характеру, запобігання та реагування на них в навчальному закладі створено та підтримується у постійній готовності *пост радіаційного та хімічного спостереження (РХС)* у складі 3-х осіб: начальника поста, радіометриста-дозиметриста та хіміка-розвідника.

Спостереження проводиться шляхом збирання і опрацювання інформації про стан довкілля (температура повітря, напрямок та швидкість вітру, вертикальна стійкість повітря) та передається *призначеній особі з питань ЦЗ* навчального закладу. Дані, отримані в результаті спостереження, використовуються для аналізу та прогнозування наслідків можливих НС.

Організація захисту від радіаційного та хімічного ураження

Радіаційний та хімічний захист спрямований на ліквідацію небезпеки ураження та створення умов для виконання завдань в обстановці радіаційного та хімічного забруднення. З цією метою пост РХС оснащений приладами ДП-5В,

ВПХР. Контроль здійснюється на підставі *розрахункового методу* з урахуванням рівнів радіації, часу перебування на зараженій території. Дозиметричний контроль здійснює відповідальний за організацію та проведення радіаційної розвідки начальник поста РХС ...

Введення в дію режиму радіаційного контролю здійснюється рішенням керівника навчального закладу.

Для захисту продуктів харчування та води в навчальному закладі створено матеріальний резерв (**наприклад**):

- брезенту, плівки, пергаментного паперу;
- ящиків, бачків, ємностей, які щільно закриваються, ... шт.;
- бідонів (відер) ємністю ... л, ... шт.;
- матеріалу для герметизації приміщень.

Організація медичного захисту

Медичний захист, забезпечення, обслуговування та санітарно-епідеміологічний нагляд організуються з метою надання першої медичної допомоги постраждалим, їх евакуації у безпечний район (місце) та запобігання інфекційним захворюванням.

Санітарно-профілактичні, протиепідемічні та санітарно-гігієнічні заходи проводяться відповідно до вказівок медичної служби міста (району) персоналом шкільного медпункту, в резерві якого є засоби надання невідкладної медичної допомоги (перев'язувальний матеріал, шини, джгути, знеболювальні засоби та антибіотики).

Надання першої медичної допомоги здійснюється в порядку само- та взаємодопомоги із залученням штатного працівника медпункту, вчителів та учнів старших класів, що проходять навчання з курсу медико-санітарної підготовки.

Навчальний заклад має таке медичне майно:

- санітарні сумки, укомплектовані згідно табелю оснащення ... шт.;
- аптечки індивідуальні медичного захисту (АІМЗ) ... шт.

Обстеження приміщень, продуктів харчування та води з метою виявлення забруднення та інші санітарно-протиепідемічні заходи проводяться за вказівкою органів санітарно-епідеміологічного нагляду

Організація евакуації

Евакуація планується на випадок надзвичайної ситуації, що загрожує життю та здоров'ю працівників та учнів.

Організація евакуації (*тимчасового виведення*) у безпечні райони здійснюється групами учнів по класах під керівництвом класних керівників (у першу чергу молодших класів) за допомогою автотранспорту (*за наявності транспортних засобів, що надаються навчальному закладу*), або пішим порядком.

У разі зараження місцевості хімічними, радіоактивними речовинами застосовуються підручні засоби (хустки, шарфи та ін.) для захисту органів дихання.

На маршруті виведення учнівських груп виставляються пости регулювання напрямку руху.

З отриманням сигналу про проведення евакуації за розпорядженням керівника навчального закладу припиняються заняття, учнів під керівництвом

класних керівників негайно виводять у безпечний район (або переводять на верхні поверхи).

При виникненні НС для укриття учасників навчально-виховного процесу використовуються захисні споруди ... (можливе використання цокольного (першого) поверху будівлі).

- * **Організація спостереження, радіаційного та хімічного контролю здійснюється при наявності посту радіаційного та хімічного спостереження. При його відсутності – тільки заходи медичного захисту та евакуації.**

Розділ 4

Матеріально-технічне забезпечення цивільного захисту

Матеріально-технічне забезпечення ЦЗ навчального закладу здійснюється відповідно до заявок до органу освіти за рахунок коштів, призначених на утримання навчального закладу.

Заявки складаються згідно з *планом розвитку та удосконалення ЦЗ навчального закладу на поточний рік*, у якому передбачаються відповідні кошти на виконання наступних заходів ЦЗ:

- попередження виникнення НС;
- захист учасників навчально-виховного процесу;
- організація життєзабезпечення;
- проведення невідкладних робіт;
- удосконалення навчальної матеріально-технічної бази та пропаганда ЦЗ.

План розвитку та удосконалення ЦЗ навчального закладу розробляється окремим документом.

Розділ 5

Організація управління, зв'язку, оповіщення та взаємодії

Управління заходами та діями формувань ЦЗ у разі загрози та виникнення НС здійснюється з робочого місця начальника ЦЗ з використанням телефонного зв'язку.

З отриманням повідомлення про загрозу виникнення НС необхідно:

- ▶ здійснити оповіщення та збір керівного складу (через секретаря навчального закладу в робочий час), через чергового охорони в неробочий час відповідно схеми оповіщення;
- ▶ перевірити зв'язок з **місцевим органом з питань НС та відповідним органом освіти міста (району)**;
- ▶ організувати цілодобове чергування відповідальних осіб з числа керівного складу відповідно до режимів функціонування ЄДС.

Уточнити:

- порядок управління та взаємодії при виникненні НС;
- порядок захисту учасників навчально-виховного процесу;
- ступінь готовності формувань ЦЗ;
- обсяги та порядок забезпечення заходів та дій сил ЦЗ закладу;
- порядок проведення евакуації учасників навчально-виховного процесу.

З отриманням повідомлення про виникнення НС виконати:

- оповіщення і збір керівного складу та учнів;

- вжити заходи щодо їх захисту;
- організувати проведення рятувальних та інших невідкладних робіт;
- ввести цілодобове чергування осіб з числа керівного складу закладу;
- встановити зв'язок та організувати взаємодію з **відповідними органами з питань ЦЗ та освіти міста (району)**;

Подання донесень (доповідей) у вищестоящі органи ЦЗ:

- ◆ при виникненні НС – негайно;
- ◆ під час усунення наслідків НС – через кожні 2 години.

Розділ 6

Реагування на можливі надзвичайні ситуації

№ з/п	Заходи	Виконавці
1. У разі аварій на АЕС		
1	Оповістити учнів і працівників про аварію та можливе радіоактивне забруднення місцевості н/закладу	Керівник н/закладу
2	Поставити перед працівниками завдання з організації захисту учнів від ураження р/а речовинами	__»__
3	Виставити пост РХС та організувати чергування його особового складу	Призн. особа з питань ЦЗ
4	Організувати всі види забезпечення	Керівник н/закладу
5	Організувати та провести йодопрофілактику (за відповідною вказівкою з штабу ліквідації НС)	Керівник н/закладу, персонал
6	Провести додаткову герметизацію приміщень навчального закладу	Заст. директора з госп. частини
7	Прогнозувати радіаційну обстановку за даними поста РХС	Призн. особа з питань ЦЗ
8	Ввести режим радіаційного захисту	__»__
9	Видати ЗІЗ, дозиметри згідно з розрахунками	__»__
10	Згідно із вказівками відділу з питань НС організувати евакуацію учнів, працівників та членів їх сімей	Керівник н/закладу, його заступники
11	Доповісти відділу з питань НС про проведення евакуаційних заходів	Керівник н/закладу
2. У разі аварії на хімічно небезпечному об'єкті		
1	Оповістити учнів і працівників про можливе хімічне зараження	Керівник н/закладу
2	Здійснити контроль за доведенням до всіх інформації про можливе зараження НХР	Керівник н/закладу, призн. особа з питань ЦЗ
3	Поставити перед працівникам завдання з організації захисту учнів від ураження	Керівник н/закладу
4	Негайно вивести всіх із зони зараження в безпечне місце	Класні керівники
5	Залишатися в приміщенні на час проходження первинної хмари забрудненого повітря та провести його додаткову герметизацію в разі неможливості негайного виходу із зони зараження	Керівник н/закладу, пед. склад, техн. персонал
6	Захистити продукти харчування та джерела питної води від зараження	Заст. директора з госп. частини
7	Організувати контроль за навколишнім середовищем н/закладу	Призн. особа з питань ЦЗ
8	Прогнозувати можливу хімічну обстановку за даними поста РХС та повідомленням з відділу з питань НС	__»__

9	Евакуувати учнів і працівників у безпечне місце після проходження первинної хмари забрудненого повітря, якщо евакуацію не проведено раніше	Керівник н/закладу, його заст., класні керівники
10	Надати медичну допомогу ураженим. У разі необхідності направити уражених до лікарні	Мед. персонал н/закладу
11	Доповісти у відповідні відділи з питань НС та освіти міста (району) про виконання заходів і стан справ	Керівник н/закладу або призн. особа з питань ЦЗ
3. У разі забруднення ртуттю, її парами		
1	Негайно повідомити відповідні відділи з питань НС та освіти міста (району), санепідемстанцію	Керівник н/закладу
2	Вивести учнів із забрудненого приміщення та організувати відповідні заходи	__»__
3	Провести механічне збирання ртуті (вакуумним відсмоктувачем)	Рятувальна ланка
4	Викликати оперативну-рятувальну службу за тел. 101 або ...	Призн. особа з питань ЦЗ
5	Відчинити вікна, двері у забрудненому приміщенні на провітрювання	Заст. директора з госп. частини, рятув. ланка
6	Організувати <i>демеркурізацію</i> і санітарний контроль за її проведенням	Керівник н/закладу, вчитель хімії
7	Здійснити контроль за вмістом парів ртуті в приміщеннях н/закладу та доповісти відповідним відділам з питань НС та освіти міста (району) про виконання заходів і стан справ	Керівник н/закладу, представник сан-епідемстанції, призн. особа з питань ЦЗ
4. У разі виникнення пожежі в навчальному закладі		
1	Негайно зателефонувати за номером 101, викликати пожежну службу та оповістити працівників та учнів н/закладу про виникнення пожежі	Керівник н/закладу або черговий учитель
2	Евакуувати учнів і працівників з навчального закладу за схемою евакуації у безпечне місце	Керівник н/закладу, класні керівники
3	Організувати винесення майна в безпечне місце та його надійну охорону, вимкнути електропостачання	Заст. директора з госп. частини
4	Організувати гасіння пожежі наявними первинними засобами пожежегасіння до прибуття пожежної служби	Заст. директора з госп. частини, рятув. ланка
5	Організувати зустріч пожежних підрозділів	Призн. особа з питань ЦЗ
6	Повідомити відповідні органами з питань НС та освіти міста (району) про наслідки і ліквідацію пожежі	Керівник н/закладу
5. У разі виникнення пожежі поблизу навчального закладу		
1	З'ясувати характер, місце виникнення пожежі та її можливі наслідки для навчального закладу	Керівник н/закладу
2	Викликати пожежну службу	Призн. особа з питань ЦЗ
3	Організувати чергування з метою запобігання можливого розгортання пожежі поблизу навчального закладу	Керівник н/закладу, призн. особа з питань ЦЗ, класні керівники
4	Організувати евакуацію учнів, працівників, перенесення майна в безпечне місце (за необхідністю)	Керівник н/закладу, класні керівники
5	Організувати гасіння пожежі наявними первинними засобами пожежегасіння та викликати пожежну службу	Заст. директора з госп. частини

6	Доповісти відповідним відділам з питань НС та освіти міста (району) про виникнення пожежі	Керівник н/закладу	
6. У разі снігової заметілі, буревію та інших стихійних лих			
1	Зібрати працівників, повідомити про обстановку, поставити перед ними завдання відповідно до розпорядження відділу з питань НС міста (району)	Керівник н/закладу	
2	Організувати закріплення окремих елементів будинку	Заст. директора з госп. частини	
3	Організувати герметизацію приміщень	__»__	
4	Підготувати засоби аварійного освітлення	__»__	
5	Забезпечити запас питної води, продуктів харчування	Зав. їдальнею	
6	Ввести на час бурі або іншого стихійного лиха режим, який виключає вихід із приміщення	Керівник н/закладу	
7. У разі виникнення надзвичайних ситуацій епідеміологічного характеру			
1	Повідомити працівників про обстановку, поставити перед ними завдання з виконання заходів та рекомендацій органів охорони здоров'я щодо профілактики інфекційних захворювань	У разі виникнення епідемії	Керівник н/закладу зав. медпунктом
2	Посилити контроль за дотриманням працівниками та учнями гігієни та протиепідемічного режиму, станом їх здоров'я з метою виявлення захворювань	Постійно	Класні керівники, медпрацівники н/закладу
3	В разі нездужання негайно ізолювати учня або працівника та організувати його обстеження	У разі виявлення	Медпрацівники н/закладу
4	Забезпечити захист продуктів харчування та питної води від зараження	Негайно	Зав. їдальнею н/закладу
5	Організувати лабораторну перевірку наявних запасів питної води та продуктів харчування	Негайно	Керівник н/закладу, зав. їдальнею
6	Щоденно проводити дезінфікування приміщень, звернути особливу увагу на об'єкти побуту	Постійно	Заст. директора з госп. частини
7	Посилити контроль за регулярним профілактичним обстеженням працівників їдальні та буфету	Постійно	Керівник н/закладу
8	Щоденно доповідати у відповідний орган освіти про захворюваність у навчальному закладі	У визначений час	__»__

Призн. особа
з питань ЦЗ навчального закладу

(підпис)

* Синім кольором позначені приклади і фрагменти, які мають визначатися конкретним навчальним закладом

До плану слід додати такі документи:

1. Схема управління, зв'язку, оповіщення.
2. План-календар дій школи в режимах повсякденної діяльності, підвищеної готовності та надзвичайної ситуації (надзвичайного стану, *додатки № 1, № 2*).
3. Карта (схема) місцевості з позначеними місцями розташування навчального закладу, місцями розташування ПНО, ОПН з відповідними розрахунками.
4. План евакуації в безпечну зону.
5. Особисті плани дій (папки з робочими документами) керівного складу навчального закладу та командирів формувань ЦЗ (другий примірник особистого плану дій знаходиться на робочому місці посадової особи).
6. Необхідні довідкові документи управління та взаємодії.

Додаток №1

**План-календар
дій навчального закладу в режимах повсякденної діяльності,
підвищеної готовності та надзвичайної ситуації (надзвичайного стану)**

№ з/п	Найменування заходів та їх короткий зміст	Хто виконує	Тривалість
1. У режимі повсякденної діяльності			
1	Здійснення діяльності навчального закладу відповідно до статуту, річного плану роботи, діючих навчальних програм, інших керівних документів	Адміністрація, педагоги	Постійно
2	Підготовка особового складу формувань ЦЗ за відповідними програмами	Призн. особа з питань ЦЗ	Згідно наказу директора
3	Підготовка постійного складу за відповідними програмами	Керівник н/закладу	--<--
4	Підготовка учнів з питань НС та ЦЗ за програмами предметів «Основи здоров'я», відповідних розділів предмету «Захист Вітчизни»	Вчителі відповідних предметів	--<--
5	Підготовка та проведення «Дня ЦЗ»	Керівник н/закладу, призн. особа з питань ЦЗ, пед.-склад	Згідно плану проведення
6	Створення постійного резерву матеріальних засобів для попередження та ліквідації наслідків НС	Заст. директора з госп. частини	Щорічно
2. У режимі підвищеної готовності			
1	Оповіщення та збір керівного складу, командирів формувань ЦЗ, доведення обстановки і постановка завдань	Керівник н/закладу, призн. особа з питань ЦЗ	Ч+20 хв
2	Організація чергування відповідальних осіб у н/закладі	Призн. особа з питань ЦЗ	Ч+30 хв
3	Уточнення порядку оповіщення та інформування працівників навчального закладу	Призн. особа з питань ЦЗ	Ч+10 хв

4	Уточнення порядку дій працівників навчального закладу	Керівник н/закладу	Ч+20 хв
5	Налагодження зв'язку із відповідними відділами з питань НС та освіти міста (району)	Призн. особа з питань ЦЗ	Ч+20 хв
6	Організація радіаційного та хімічного спостереження	Призн. особа з питань ЦЗ	Ч+30 хв
7	Уточнення розрахунків щодо захисту працівників навчального закладу	Призн. особа з питань ЦЗ	Ч+10 хв
8	Приведення у готовність до евакуації, х формувань ЦЗ	Призн. особа з питань ЦЗ	Ч+3 год
9	Підготовка захисної споруди для прийому людей (за наявності)	Призн. особа з питань ЦЗ	Ч+7 год
10	Інформування відповідного органу освіти міста (району) про загрозу НС	Керівник н/закладу	Ч+10 хв
3. У режимі надзвичайної ситуації (надзвичайного стану)			
1	Подати (продублювати) сигнал «Увага всім!» та голосом проінформувати працівників навчального закладу про виникнення НС	Керівник н/закладу	Ч+20 хв
2	Зібрати керівний склад та ввести цілодобовий режим роботи	Керівник н/закладу	Ч+20 хв
3	Вжити заходів щодо захисту працівників та матеріальних цінностей навчального закладу	Керівник н/закладу	Ч+20 хв
	<i>а) При виникненні аварії на АЕС:</i>		
	- організувати дозиметричний контроль	Штаб з ліквідації НС	Ч+6 год
	- провести санітарно-гігієнічні та лікувально-профілактичні заходи	Штаб з ліквідації НС	Ч+6 год
	- провести евакуаційні заходи щодо працівників навчального закладу з району забруднення	Штаб з ліквідації НС	Ч+10 год
	<i>б) При виникненні аварії на ХНО:</i>		
	- організувати видачу ЗІЗ працівникам навчального закладу	Штаб з ліквідації НС	Ч+8 год
	- організувати медичний захист працівників навчального закладу	Штаб з ліквідації НС	Ч+2 год
	- організувати евакуацію учнів із зони зараження	Штаб з ліквідації НС	Ч+2 год
	<i>в) У разі виникнення пожежі:</i>		
	- евакуювати учнів і працівників згідно зі схемою евакуації у безпечне місце	Керівник н/закладу, штаб з ліквідації НС	Ч+20 хв
	- організувати винесення майна та його надійну охорону	Заст. директора з госп. частини	Ч+40 хв
	- організувати гасіння пожежі первинними засобами пожежегасіння	Штаб з ліквідації НС, ланка п/гасіння	
	<i>г) Під час повені:</i>		
	- організувати і провести негайну евакуацію працівників н/закладу,	Штаб з ліквідації НС	

	вивезення матеріальних цінностей		
	<i>д) У разі розлиття ртуті, забруднення її парами:</i>		
	- негайно повідомити відповідний відділ з питань НС та СЕС району	Керівник н/закладу	Ч+20 хв
	- вивести учнів із забрудненого приміщення і заборонити вхід до нього, відчинити вікна	Призн. особа з питань ЦЗ	Ч+10 хв
	- провести механічне збирання ртуті	Призн. особа з питань ЦЗ	Ч+10 хв
	- організувати демеркурізацію та санітарний контроль за її проведенням	Представники СЕС, аварійно-рятувальна служба	Негайно
	<i>є) При ураганах, шквалах, снігових заметах:</i>		
	- організувати запобіжні заходи, спрямовані на підготовку будівлі навчального закладу (щільно зачинити двері, вікна, горища, прибрати предмети, що можуть травмувати людей)	Керівник н/закладу, заст. директора з госп. частини	Ч+20 хв
	- надати допомогу потерпілим внаслідок стихійного лиха	Штаб з ліквідації НС	
	- ліквідувати наслідки аварійної ситуації	Штаб з ліквідації НС	
4	Організувати роботи, спрямовані на локалізацію або ліквідацію НС, із залученням невоєнізованих формувань та працівників навчального закладу	Штаб з ліквідації НС	Ч+5 год
5	Здійснювати постійний контроль за станом довкілля на території навчального закладу, що зазнала впливу наслідків НС	Штаб з ліквідації НС	Ч+2 год
6	Інформувати відповідний орган освіти про вжиті заходи, пов'язані з реагуванням на НС	Штаб з ліквідації НС	

Призн. особа
з питань ЦЗ **навчального закладу**

(підпис)

* Рекомендується вказувати повну назву навчального закладу, в подальшому - використовувати термін «школа», «гімназія», «коледж» та ін.

ПЛАН РЕАГУВАННЯ *
на загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій
техногенного та природного характеру об'єкта
(Варіантна схема)

1. Стисла характеристика об'єкта. Особливості, що впливають на організацію та ведення цивільного захисту:

територія розташування об'єкта, його навчально-виробничі складові;
мережі енерго-, тепло-, водопостачання, транспорту, зв'язку, шляхів під'їзду тощо;
забезпеченість засобами індивідуального та колективного захисту;
організація формувань і служб цивільного захисту;
фактори, що негативно впливають на організацію та проведення заходів захисту учасників навчально-виховного процесу і працівників закладу.

2. Стислі висновки з оцінки можливої обстановки, що може скластися під час загрози та виникнення надзвичайних ситуацій:

аналіз особливостей функціонування власне об'єкту та подій техногенного та природного походження, що характерні для даного регіону;
події, що можуть мати місце на території об'єкту;
події, що можуть мати місце ззовні території об'єкту;
прогноз можливої обстановки в разі катастроф і аварій з викидом радіаційних і хімічно-небезпечних речовин (хімічне зараження, радіаційне забруднення, аварії на зовнішніх мережах електро-, водо-, газо- постачання та каналізації, пожежі та вибухи з подальшим горінням).

3. Порядок виконання заходів та дій при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій

3.1. При загрозі виникнення надзвичайних ситуацій проводяться:

збір керівного складу та організація чергування відповідальних осіб;
уточнення порядку оповіщення та інформування учасників навчально-виховного процесу та працівників закладу;
уточнення порядку дій учасників навчально-виховного процесу і працівників закладу у разі виникнення надзвичайної ситуації;
організація отримання від підпорядкованих структур, взаємодіючих установ, організацій, підприємств та місцевого штабу з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення інформації про обстановку і характер можливої надзвичайної ситуації;
уточнення розрахунків по видах захисту учасників навчально-виховного процесу та працівників закладу;
приведення у готовність евакуаційних органів, служб і формувань цивільного захисту об'єкта;
проведення організаційних, технічних, інженерних та інших заходів щодо підвищення стійкості роботи об'єкта та недопущення необґрунтованих матеріальних збитків у разі виникнення надзвичайної ситуації;
уточнення порядку управління та взаємодії у разі виникнення надзвичайної ситуації.

3.2. При виникненні надзвичайної ситуації проводяться:

оповіщення, збір керівного складу та перехід на цілодобовий режим роботи;
оповіщення учасників навчально-виховного процесу та працівників закладу;
проведення заходів негайного захисту учасників навчально-виховного процесу з одночасним залученням служб і формувань цивільного захисту об'єкта до проведення рятувальних та інших невідкладних робіт;
постійне інформування місцевих органів державної виконавчої влади про обстановку, прийняті рішення та хід виконання заходів (робіт).

4. Сили, що залучаються для проведення заходів (робіт) у разі загрози та виникнення надзвичайної ситуації

У разі загрози та виникнення надзвичайної ситуації для проведення заходів цивільного захисту на об'єкті планується залучити як власні сили так і сили місцевого підпорядкування:

які служби і формування цивільного захисту створені на об'єкті;

строки готовності формувань до дій;

склад формувань, їх оснащення засобами індивідуального захисту, приладами, технічними засобами для виконання рятувальних та інших невідкладних робіт,

які сили місцевого підпорядкування залучаються для рятування потерпілих, надання їм першої медичної допомоги, гасіння пожеж, виконання робіт дегазації, дезактивації, санітарної обробки тощо.

5. Організація забезпечення заходів і дій сил, що залучаються до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій

Забезпечення заходів і дій сил, що залучаються до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій включає:

протирадіаційне та протихімічне забезпечення;

медичне забезпечення;

транспортне забезпечення;

протипожежне забезпечення;

матеріальне забезпечення.

6. Організація управління та взаємодії

Управління заходами та діями сил цивільного захисту у разі загрози виникнення надзвичайної ситуації здійснюється з [пункту управління](#) (приміщення, де розміщується робоча група та особовий склад комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій об'єкта).

6.1. З отриманням повідомлення про загрозу виникнення надзвичайної ситуації:

До "Ч" + 0.40 (2.00) - приводиться у готовність система управління:

оповіщається та збирається робоча група та особовий склад комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій (далі - комісія), склад евакуаційної комісії;

перевіряється зв'язок управління та взаємодії;

організується цілодобове чергування відповідальних осіб з числа керівного складу об'єкта та чергових змін робочої групи комісії;

уточнюються: порядок управління та взаємодії при виникненні надзвичайної ситуації; порядок захисту учасників навчально-виховного процесу та працівників закладу; наявність, ступінь готовності та оснащення служб і формувань цивільного захисту об'єкта; обсяги та порядок забезпечення заходів та дій сил цивільного захисту об'єкта; порядок проведення евакуації учасників навчально-виховного процесу та працівників об'єкта.

Управління заходами та діями формувань цивільного захисту об'єкта при виникненні надзвичайної ситуації зовнішнього походження здійснюється з [пункту управління, що розгортається в адміністративному будинку об'єкта](#).

6.2. З отриманням повідомлення про виникнення надзвичайної ситуації:

До "Ч" + 0.40 (2.00) згідно з Планом дій оповіщаються і збираються учасники навчально-виховного процесу і працівники об'єкта; вживаються заходи щодо їх захисту, організується проведення рятувальних та інших невідкладних робіт, вводиться цілодобове чергування осіб з числа керівного складу об'єкта, встановлюється взаємодія з відповідними органами місцевої державної адміністрації, надається інформація місцевим органам з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення, а також вищестоящому органу управління у порядку підпорядкування про характер надзвичайної ситуації, прийняті рішення і хід виконання вжитих заходів.

7. Організація зв'язку управління, оповіщення і взаємодії

Зв'язок управління, оповіщення та взаємодії організується з використанням радіо, мереж телефонного зв'язку міської та міжміської АТС, системи гучномовного зв'язку і включенням електросирен на об'єкті, передачі відповідних сигналів і повідомлень по системі радіомовлення і телебачення на місцевому і регіональному рівнях.

До плану реагування на надзвичайну ситуацію додаються необхідні схеми, плани-календарі дій органів управління, формувань цивільного захисту і структурних підрозділів об'єкта, розрахунки і довідкові дані.

* Пропонується як окремий документ в Положенні про функціональну підсистему «Освіта і наука України», затвердженого наказом МОН України від 03.09.2009 р. № 814

НАКАЗ
керівника навчального закладу

« ___ » _____ 20__ р.

м.

№ ___

Про організацію і ведення цивільного захисту у навчальному закладі

На виконання вимог Кодексу Цивільного захисту України, Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013р. №444), Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2013р. №819), Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2013р. №841), Положення про єдину державну систему цивільного захисту (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2014р. №11), Положення про функціональну підсистему «Освіта і наука України» Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру (затвердженого Наказом МОН України від 03.09.2009р. №814), та з метою організації і ведення цивільного захисту в навчальному закладі

Наказую:

1. Відповідальним за стан цивільного захисту є директор _____ (П.П.П).
2. З метою організації цивільного захисту, захисту персоналу і учнів у разі виникнення надзвичайних ситуацій, підготовки персоналу за програмами ЦЗ призначити:
 - *призначеною особою з питань цивільного захисту – заступника директора з навчально-виховної роботи _____ (П.П.П);*
 - *заступником* призначеної особи з питань цивільного захисту – *заступника директора _____ (П.П.П);*
 - відповідальним за матеріально-технічне забезпечення – *заступника директора з господарської частини _____ (П.П.П).*
3. Призначеним посадовим особам з ЦЗ розробити та затвердити функціональні обов'язки (*додатки №№ 1, 2*), необхідні документи та забезпечити:
 - запобігання виникнення надзвичайних ситуацій і запровадження в навчальному закладі заходів щодо зменшення збитків та втрат у разі їх виникнення;
 - оповіщення персоналу навчального закладу про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій та постійне інформування його про наявну обстановку;
 - захист персоналу від наслідків аварій, катастроф, великих пожеж, стихійного лиха та застосування засобів захисту від ураження;
4. Створити комісію з питань надзвичайних ситуацій, Головою комісії призначити
Окремим наказом затвердити *Положення про комісію з надзвичайних ситуацій*, розробити та затвердити план роботи комісії на навчальний рік.
5. Створити формування цивільного захисту згідно з організаційно-штатною структурою у складі:
 - ланка зв'язку і оповіщення – 3 особи. Командир ланки _____ (П.П.П);
 - санітарний пост – 4 особи. Начальник посту _____ (П.П.П);
 - група охорони громадського порядку – 7 осіб. Командир групи _____ (П.П.П);
 - ланка пожежегасіння – 4 особи. Командир ланки _____ (П.П.П);
 - рятувальна ланка – 4 особи. * Командир ланки _____ (П.П.П);
 - ланка обслуговування захисної споруди** – 4 особи. Командир ланки _____ (П.П.П).

6. Для підготовки з питань цивільного захисту працівників навчального закладу створити навчальні групи, розробити та затвердити всю необхідну документацію.
7. Заняття зі всіма категоріями працівників проводити згідно з наказами і вказівками Міністерства освіти і науки України, а також щорічними Розпорядженнями Голови Вінницької обласної державної адміністрації.
8. Контроль за виконанням цього наказу покласти на *призначену особу з питань цивільного захисту* **навчального закладу** _____.

Директор **навчального закладу**

(підпис)

* До складу ланки пожежегасіння і рятувальної ланки можуть входити одні і ті ж особи.

** При наявності у навчальному закладі захисної споруди.

**Функціональні обов'язки
керівника навчального закладу**

Відповідальним за стан цивільного захисту навчального закладу є його керівник. Він несе особисту відповідальність за готовність об'єкта до постійного функціонування в умовах надзвичайної ситуації (надзвичайного стану), за забезпеченість засобами колективного та індивідуального захисту, приладами радіаційної і хімічної розвідки та контролю, військово-технічним майном учасників навчально-виховного процесу, а також за їх підготовку до захисту та дій у надзвичайних ситуаціях (НС).

На керівника навчального закладу покладається:

- організація управління цивільним захистом, здійснення в установленому порядку оповіщення про загрозу та виникнення НС, інформування учасників навчально-виховного процесу про характер розвитку НС і вжиті заходи, взаємодію з потенційно небезпечними об'єктами та місцевими органами державної адміністрації;
- накопичення, зберігання, підтримання в готовності до видачі засобів індивідуального захисту, приладів і спеціального воєнно-технічного майна цивільного захисту;
- організація і проведення в установленому порядку евакуаційних заходів, своєчасна підготовка бази для розміщення в заміській зоні людей, матеріально-технічних засобів і майна, що підлягають евакуації згідно з планом цивільного захисту об'єкта;
- проведення заходів по захисту продовольства, води, джерел водопостачання, що є на об'єкті, від радіоактивного, хімічного та бактеріологічного (біологічного) зараження;
- підготовка керівного складу і формувань цивільного захисту, а також працівників, які не входять до складу формувань, до захисту та дій в НС;
- прийняття обґрунтованого рішення на розробку плану цивільного захисту **навчального закладу** та введення його в дію встановленим порядком.

**Функціональні обов'язки
призначеної особи з питань цивільного захисту
навчального закладу**

Призначена особа з питань цивільного захисту навчального закладу (ПО з питань ЦЗ) є заступником керівника навчального закладу з питань цивільного захисту. У разі необхідності ПО з питань ЦЗ може віддавати розпорядження з питань ЦЗ від імені керівника навчального закладу підпорядкованим йому посадовим особам, з обов'язковим і негайним інформуванням керівника про віддані розпорядження.

ПО з питань ЦЗ відповідає за організацію своєчасного планування підготовки ЦЗ, здійснює виконання планових і поточних завдань ЦЗ, своєчасне доведення до виконавців рішень начальника ЦЗ та контроль за їх виконанням.

На ПО з питань ЦЗ навчального закладу покладатиметься:

- організація розробки та щорічне корегування плану ЦЗ **навчального закладу**, перспективне і поточне планування заходів ЦЗ та контроль за їх виконанням;
- підготовка пропозицій керівнику навчального закладу щодо комплектування формувань особовим складом та забезпечення їх відповідними технічними засобами та майном;
- планування та організація підготовки формувань цивільного захисту, учасників навчально-виховного процесу, які не входять до складу формувань;
- організація і забезпечення сталого управління ЦЗ об'єкта, безперервною роботою системи зв'язку, оповіщення, інформування особового складу та взаємодія з управліннями та відділами місцевої державної адміністрації і потенційно небезпечними об'єктами;
- планування та контроль за виконанням заходів, які спрямовані на підвищення стійкості функціонування об'єкта в умовах НС (надзвичайного стану);
- вивчення, узагальнення та розповсюдження позитивного досвіду підготовки особового складу формувань ЦЗ об'єкта до захисту та дій у НС мирного та воєнного часу;
- організація спостереження, розвідки, узагальнення даних обстановки та підготовка пропозицій керівнику навчального закладу для прийняття рішення щодо проведення евакуації, рятувальних та інших невідкладних робіт;
- організація пропаганди знань, популяризація вмінь та навичок з питань ЦЗ шляхом створення класу, куточка, фотовітрин, виставок, проведення оглядів навчально-матеріальної бази та змагань за нормативами і питаннями дій в умовах НС.

**План підготовки та підвищення кваліфікації керівного складу та фахівців
навчального закладу, на яких поширюється дія законів у сфері ЦЗ**

Відповідно до вимог Кодексу Цивільного захисту України, Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 р. №819), Положення про функціональну підсистему «Освіта і наука України» Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру (затвердженого Наказом МОН України від 03.09.2009 р. №814), підготовка і перепідготовка з питань ЦЗ учасників навчально-виховного процесу навчального закладу до дій у надзвичайних ситуаціях **запланована і здійснюється за відповідними категоріями:**

1. Керівний склад ЦЗ навчального закладу.
2. Вчителі предметів «Основи здоров'я», «Захист Вітчизни».
3. Класні керівники 2-х, 6-х, 7-х класів.
4. Командно-начальницький склад формувань ЦЗ навчального закладу.
5. Особовий склад формувань ЦЗ.
6. Працівники, що не увійшли до складу формувань ЦЗ.

№ з/п	Посадові особи та фахівці, що підлягають навчанню з ЦЗ	Періодичність навчання	Строки проведення навчання		Навчальний заклад	Відмітка про виконання
			попереднього	запланованого		
1. Керівний склад ЦЗ						
1.	Керівник навчального закладу	1 раз на 5 років	200 _	201 _	Інститут держ. управління у сфері ЦЗ	
2.	Призначена особа з питань ЦЗ	1 раз на 5 років	200 _	201 _	Інститут держ. управління у сфері ЦЗ	
3.	Командири формувань ЦЗ:		200 _	201 _	Обласні та м. Вінницькі курси удосконалення керівних кадрів	
	- поста РХС	1 раз на 3 роки	200 _	201 _	---«---	
	- ланки зв'язку і оповіщення	1 раз на 3 роки	200 _	201 _	---«---	
	- санітарного поста	1 раз на 3 роки	200 _	201 _	---«---	
	- групи ОГП	1 раз на 3 роки	200 _	201 _	---«---	
	- ланки пожежегасіння	1 раз на 3 роки	200 _	201 _	---«---	
	- ланки обслуговування захисних споруд (ЗС)	1 раз на 3 роки	200 _	201 _	---«---	
	- рятувальна ланка	1 раз	200 _	201 _	---«---	

	ланка видачі ЗІЗ	на 3 роки 1 раз	200 _	201 _	---«---	
	інші	на 3 роки 1 раз на 3 роки	200 _	201 _	---«---	
2. Вчительський склад						
1.	Вчителі предмету «Основи здоров'я»	1 раз на 5 років	200 _	201 _	Обласні та м. Вінниці курси удосконалення керівних кадрів	
3.	Вчителі предмету «Захист Вітчизни»	1 раз на 5 років	200 _	201 _	Обласні та м. Вінниці курси удосконалення керівних кадрів	
3. Інші категорії						
1.	Особовий склад формувань ЦЗ	Щорічно	-	-	На базі навч. закладу	
2.	Класні керівники 2-х, 6-х, 7-х класів	1 раз на 3 роки	-	Згідно графіку	Обласні та м. Вінниці курси удосконалення керівних кадрів	
3.	Працівники навч. закладу, що не увійшли до складу формувань ЦЗ	Щорічно	-	-	На базі навч. закладу	

Керівник
навчального закладу*

(підпис)

* Рекомендується вказувати повну назву навчального закладу

НАКАЗ
директора навчального закладу

« ___ » _____ 20__ р.

м.

№ ___

Про підсумки підготовки з питань цивільного захисту у ___ навчальному році та завдання на ___ навчальний рік

Виходячи з вимог Кодексу Цивільного захисту України, Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. №444), Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 р. №819), Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 р. №841), Положення про єдину державну систему цивільного захисту (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2014р. №11), Положення про функціональну підсистему «Освіта і наука України» Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру (затвердженого Наказом МОН України від 03.09.2009 р. №814), розпорядження Голови обласної державної адміністрації щодо організації підготовки та навчання населення Вінницької області до дій при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій на ___ рік, адміністрацією навчального закладу* проводилась робота щодо забезпечення готовності керівного складу та формувань ЦЗ до дій у НС техногенного та природного характеру, створення умов захисту дітей та працівників від наслідків аварій, катастроф, пожеж та інших факторів ураження.

У навчальному закладі теми з цивільного захисту вивчалися в курсах «Основи здоров'я», відповідних розділах курсу «Захист Вітчизни». Навчання працівників навчального закладу здійснювалось згідно з типовою програмою.

Практичне відпрацювання дій учасників навчально-виховного процесу за сигналами цивільного захисту (ЦЗ) здійснювалося під час проведення Дня цивільного захисту, за підсумками проведення якого був виданий наказ.

План основних заходів підготовки з ЦЗ у ___ навчальному році в основному виконаний.

(Далі відмічається, якщо навчальний заклад перевірявся за станом ЦЗ, то коли, ким, що встановлено у ході перевірки, що було зроблено для усунення виявлених недоліків).

З метою поліпшення якості організаційної, практичної і навчально-виховної роботи з ЦЗ, усунення недоліків, своєчасного вжиття заходів щодо попередження виникнення НС та на виконання розпорядження Голови обласної державної адміністрації щодо організації підготовки та навчання населення Вінницької області до дій при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій на ___ рік

НАКАЗУЮ:

1. Основним завданням ЦЗ навчального закладу* у ___ навчальному році вважати його готовність до дій за призначенням при загрозі та виникненні НС техногенного та природного характеру.

2. Призначеній особі з питань цивільного захисту (посада) уточнити документи з ЦЗ відповідно до вимог Положення «Про функціональну підсистему «Освіта і наука України» Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру».

3. Створити діяльні умови захисту учасників навчального процесу від наслідків НС.

4. Продовжити роботу з вдосконалення та забезпечення навчально-матеріальної бази ЦЗ.

5. Підготовку працівників та учнів навчального закладу з питань ЦЗ організувати:

а) керівного, командно-начальницького складу – в ІДУ ЦЗ та НМЦ ЦЗ та БЖД Вінницької області згідно плану;

б) працівників навчального закладу, що входять до складу формувань ЦЗ – у складі навчальних груп під керівництвом командирів формувань, на базі навчального закладу;

в) працівників, що не входять до складу формувань ЦЗ – на планових заняттях у складі навчальних груп, на базі навчального закладу;

г) учнів за програмами «Основи здоров'я» та відповідних розділів курсу «Захист Вітчизни».

6. Продовжити роботу щодо залучення працівників системи ЦЗ України до участі в проведенні батьківських зборів, конкурсів, вікторин тощо з метою навчання дітей основам безпечної життєдіяльності.

7. Провести День цивільного захисту (за окремим графіком).

8. До ___ - інформувати орган освіти про результати проведення Дня ЦЗ.

9. До ___ - інформувати орган освіти про результати підготовки з ЦЗ за ___ навчальний рік.

10. Контроль за виконанням наказу покласти на призначену особу з питань ЦЗ _____.

Директор

(підпис)

* Рекомендується вказувати повну назву навчального закладу

План розвитку та вдосконалення цивільного захисту **навчального закладу****Основні завдання:**

1. Головним завданням розвитку та удосконалення цивільного захисту **навчального закладу*** є створення (завершення створення) системи цивільного захисту, яка здатна реально та ефективно діяти під час загрози та виникнення надзвичайних ситуацій (НС).

2. Підвищення стану захисту учасників навчально-виховного процесу (НВП) навчального закладу в разі виникнення НС.

3. Організація життєзабезпечення учасників навчально-виховного процесу під час виникнення НС.

4. Удосконалення системи управління, оповіщення, зв'язку та взаємодії.

5. Забезпечення готовності формувань цивільного захисту навчального закладу до виконання завдань за призначенням.

№ з/п	Основні завдання та заходи	Розмір фінансування	Виконавець	Термін виконання	Обсяги фінансування			
					2015	2016	2017	2018
1. Попередження виникнення НС								
1.	Розробка документації щодо зменшення ризику виникнення НС в н/закладі та захисту учасників НВП		Призначена особа з питань ЦЗ					
2.	Відпрацювання з особовим складом охоронців інструкції щодо дій в умовах виникнення НС		___»___					
3.	Удосконалення системи оповіщення та зв'язку керівного складу н/закладу		___»___					
4.	Підготовка до дій формувань ЦЗ н/закладу		___»___					
5.	Розробка та відпрацювання документації щодо централізованого отримання засобів інд. захисту та приладів РХР та ДК		___»___					
2. Захист учасників навчально-виховного процесу								
2.1. Інженерний захист								

1.	Приведення захисних споруд у відповідність до вимог керівних документів		Керівник н/закладу					
2.	Обладнання приміщень, які можна використовувати під захисні споруди		__»__					
3.	Придбання матеріалів для проведення додаткової герметизації будівлі та приміщень н/закладу		__»__					
4.	Проведення навчання з практичного відпрацювання екстренної евакуації всіх учасників НВП з приміщень н/закладу		__»__					
2.2. Радіаційний захист								
1.	Придбання приладів РХР згідно з табелем оснащення формувань		Керівник н/закладу					
2.	Перевірка стану, ремонт та проведення радіометрологічного контролю приладів РХР та ДК		Призн. особа з пит. ЦЗ					
3.	Забезпечення засобами індивідуального захисту керівного складу н/закладу та особового складу формувань ЦЗ		Керівник н/закладу					
4.	Розроблення типового режиму радіаційного захисту		Призн. особа з пит. ЦЗ					
5.	Виготовлення найпростіших засобів захисту органів дихання на всіх учасників НВП		Класні керівники					
2.3. Хімічний захист								
1.	Перевірка стану та ремонт (за необхідності) приладів хімічної розвідки		Призн. особа з пит. ЦЗ					
2.	Придбання індикаторних трубок для приладів хімічної розвідки		__»__					

3.	Перевірка стану герметизації засобів захисту органів дихання		Призн. особа з пит. ЦЗ					
4.	Відпрацювання методики виявлення та оцінка масштабів і наслідків можливих НС, зумовлених аварією на хімічно небезпечних об'єктах		Призн. особа з пит. ЦЗ					
2.4. Медичний захист								
1.	Придбання засобів медичного захисту		Призн. особа з пит. ЦЗ					
2.	Створення запасу медикаментів для проведення йодної профілактики		___»___					
3.	Навчання особового складу санітарного поста вмінню надавати першу медичну допомогу у НС		___»___					
4.	Проведення занять з учасниками НВП щодо запобігання інфекційних захворювань		___»___					
3. Організація життєзабезпечення								
1.	Проведення розрахунків з визначенням організації харчування		Призн. особа з пит. ЦЗ					
2.	Організація захисту продуктів харчування та системи водопостачання		Призн. особа з пит. ЦЗ					
3.	Надання медичної допомоги під час НС		Призн. особа з пит. ЦЗ					
4. Організація готовності формувань ЦЗ до проведення невідкладних робіт								
1.	Матеріально-технічне забезпечення та оснащення формувань ЦЗ		Начальник ЦЗ н/закладу					
2.	Організація підготовки особового складу формувань ЦЗ згідно з Типовою програмою навчання формувань ЦЗ		Призн. особа з пит. ЦЗ	Протягом навчального року				

3.	Організація перевірки готовності формувань ЦЗ до практичних дій при виникненні НС		Призн. особа з пит. ЦЗ					
5. Удосконалення навчальної бази ЦЗ								
1.	Оновлення наочних засобів інформації: - створення сучасних стендів з підготовки з БЖД та ЦЗ - придбання плакатів, оновлення (створення) «інформаційно-довідкових куточків з питань ЦЗ»		Призн. особа з пит. ЦЗ					
2.	Створення навчальних місць для практичної підготовки формувань ЦЗ		Керівник н/закладу					

Призн. особа з пит. ЦЗ

(підпис)

Бухгалтер

(підпис)

* Рекомендується вказувати повну назву навчального закладу

Доповідь про стан цивільного захисту і підготовку навчального закладу у минулому році

Доповідь підписується керівником навчального закладу і подається до місцевого органу управління з питань НС та ЦЗ населення і територій, а примірник – відповідному органу освіти до **01 листопада за станом на 01 жовтня**.

Змістом доповіді має бути:

Характеристика об'єкта:

- техногенна, екологічна та природна безпека території розташування об'єкта, наявність і кількість потенційно небезпечних об'єктів (ПНО);
- загальна чисельність педагогічних працівників, обслуговуючого та допоміжного персоналу, учнів;

Захист учасників навчально-виховного процесу і працівників навчального закладу:

- наявність захисних споруд (сховищ, ПРУ), їх місткість і забезпеченість постійного і змінного складу навчального закладу; заходи щодо підготовки цокольних поверхів, підвалів і інших заглиблених приміщень до використання як засобів колективного захисту; використання захисних споруд ЦЗ для потреб навчально-виховного процесу і господарювання;
- стан протирадіаційного та протихімічного захисту;
- забезпеченість працівників навчального закладу засобами індивідуального захисту (протигазами, костюмами Л-1);
- забезпеченість приладами хімічної і радіаційної розвідки (ВПХР, ДП-5 та ін.);
- забезпеченість приладами дозиметричного контролю (ІД-1, ДП-22 та ін.);
- стан медичного захисту (наявність аптечок);
- робота, яка проведена по удосконаленню евакуаційних заходів, скороченню термінів їх проведення.

Реалізація планів основних заходів цивільного захисту:

- підготовка з питань ЦЗ керівного складу, вчителів, інших категорій навчального закладу в Інституті державного управління у сфері цивільного захисту, Інституті післядипломної педагогічної освіти та у НМЦ ЦЗ та БЖД Вінницької області (чисельність осіб, які пройшли підготовку і відсоток виконання плану підготовки за звітній період по категоріям).

Формування цивільного захисту:

- відомість про наявність в навчальному закладі формувань цивільного захисту, їх кількісний і якісний склад, матеріально-технічне забезпечення, готовність до виконання завдань, пропозиції з подальшого удосконалення організаційної структури, оснащення і організації практичного навчання.

НАКАЗ
керівника навчального закладу

« ___ » _____ 20__ р.

м.

№ _____

Про затвердження Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій

З метою вдосконалення роботи з питань захисту працівників та учнів **навчального закладу** від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення безпосереднього керівництва реагування на надзвичайну ситуацію або загрозу її виникнення

Н А К А З У Ю:

1. Затвердити Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій.
2. Головою комісії призначити (**наприклад, заступника директора з навчально-виховної роботи**) прізвище, ініціали.
3. Голові комісії визначити її персональний склад, здійснити розподіл обов'язків між членами комісії, спланувати роботу комісії.
4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Керівник навчального закладу

(підпис)

Затверджено

керівником навчального закладу

від « ___ » _____ 201__ р.

№ _____

Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій

1. Комісія з питань надзвичайних ситуацій (далі - Комісія) є постійно діючим органом, який координує діяльність структурних підрозділів **навчального закладу***, пов'язану з безпекою та захистом працівників, учнів і території, а також реагування на надзвичайні ситуації природного і техногенного походження.

2. Комісія у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими документами, наказами **органу освіти**, директора навчального закладу та цим Положенням.

3. основними завданнями Комісії є:

- координація діяльності структурних підрозділів навчального закладу, пов'язаної з функціонуванням об'єктової підсистеми Єдиної державної системи цивільного захисту;
- організація та керівництво проведенням робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій об'єктового масштабу.

4. Комісія відповідно до покладених на неї завдань:

а) у режимі повсякденної діяльності:

- готує і подає директору навчального закладу пропозиції щодо визначення обов'язків у цій сфері посадових осіб із числа адміністрації;
- координує діяльність структурних підрозділів навчального закладу з питань розроблення та виконання заходів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям, забезпечення захисту працівників та учнів, сталого функціонування навчального закладу, зменшення можливих матеріальних витрат у разі виникнення надзвичайної ситуації;

б) у режимі підвищеної готовності:

- вживає заходів до активізації роботи, пов'язаної з веденням спостереження та здійсненням контролю за станом довкілля, обстановкою на потенційно небезпечних об'єктах і прилеглий до них території, прогнозуванням можливості виникнення надзвичайної ситуації та її масштабів;
- організовує розроблення комплексних заходів щодо захисту працівників, учні території від надзвичайних ситуацій, забезпечення стабільного функціонування закладу;
- забезпечує координацію заходів щодо запобігання виникненню надзвичайної ситуації об'єктового рівня;

в) у режимі діяльності у надзвичайній ситуації:

- забезпечує координацію, організацію робіт та взаємодію сил і засобів об'єктової підсистеми Єдиної державної системи цивільного захисту;
- організовує роботу, пов'язану з локалізацією або ліквідацією надзвичайної ситуації об'єктового рівня;

- залучає до виконання робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій необхідні рятувальні, медичні та інші формування, використовуючи наявні матеріально-технічні, продовольчі та інші ресурси і запаси;

- визначає межі території, на якій виникла надзвичайна ситуація, та організовує визначення розміру шкоди, заподіяної закладу, працівникам та учням внаслідок надзвичайної ситуації об'єктового рівня;

- організовує постійний контроль за станом довкілля на території, що зазнала впливу надзвичайної ситуації об'єктового рівня, обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглий до них території;

- вивчає обставини, що склалися, та готує інформацію директору навчального закладу щодо вжитих заходів, пов'язаних з реагуванням на надзвичайну ситуацію об'єктового рівня та причини її виникнення.

5. Комісії надається право:

- застосовувати сили і засоби закладу, призначені виконувати завдання із запобігання надзвичайним ситуаціям та реагування на них;

- давати відповідні доручення керівникам підрозділів формувань ЦЗ;

- запитувати від місцевих органів виконавчої влади матеріали і документи, необхідні для вирішення питань, які вона розглядає;

- звертатися, у разі потреби, до місцевих органів виконавчої влади з питань залучення додаткових сил і засобів для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

- розглядати матеріали про причини виникнення і наслідки надзвичайних ситуацій та вносити пропозиції щодо притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності посадових осіб, винних у виникненні надзвичайної ситуації.

6. Роботою Комісії керує її голова, а у разі відсутності голови – за його дорученням один із заступників. Голова Комісії і його заступники призначаються рішенням директора навчального закладу.

Загальний склад Комісії затверджується директором навчального закладу, персональний – визначається головою Комісії.

Голова Комісії має право:

- залучати до ліквідації або запобігання виникненню надзвичайної ситуації будь-які рятувальні, відбудовчі, медичні та інші сили і засоби закладу відповідно до законодавства;

- приймати рішення в межах повноважень Комісії з питань реагування на надзвичайну ситуацію;

- вносити пропозиції директору навчального закладу про заохочення (нагородження) осіб, які внесли значний вклад у розробку та реалізацію заходів запобігання надзвичайним ситуаціям, ліквідацію їх наслідків;

- делегувати на період ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій свої повноваження своїм заступникам.

7. Комісія проводить засідання в міру необхідності, але не менше одного разу на квартал. Рішення Комісії приймається відкритим голосуванням більшістю голосів з числа присутніх її членів і оформляється протоколом, який підписується головою та секретарем Комісії.

Рішення Комісії, прийняті у межах її повноважень, є обов'язковими для виконання керівниками підрозділів навчального закладу.

8. До виконання завдань Комісії можуть залучатися у встановленому порядку спеціалісти різного фаху, виходячи з характеру та складності вирішуваних питань.

Голова Комісії з питань НС [навчального закладу](#) *

(підпис)

* Рекомендується вказувати повну назву навчального закладу

**Розрахунок
забезпечення формувань ЦЗ, вчителів та обслуговуючого персоналу засобами
індивідуального захисту***

№ з/п	Формування ЦЗ	Кількість осіб	Протигази		Респіратори	Медичні засоби захисту			Прим.
			ЦП-5	ЦП-7	Р-2	АІМЗ	ІПП	ІПП-8	
			Наявн.	Наявн.	Наявн.	Наявн.	Наявн.	Наявн.	
			Потр.	Потр.	Потр.	Потр.	Потр.	Потр.	
1.	Ланка зв'язку і оповіщення	3							
2.	Санітарний пост	4							
3.	Група охор. гром. порядку	7							
4.	Ланка пож. гасіння	4							
5.	Рятувальна ланка	4							
6.	Ланка обслугов. ЗС**	4							

Призн. особа з пит. ЦЗ

(підпис)

* Для учнів засобами індивідуального захисту є ватно-марлеві пов'язки

** При наявності захисної споруди

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс Цивільного захисту України.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. №444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 р. №819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 р. №841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 р. №11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 року № 1200 «Про затвердження Порядку забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту».
7. Наказ МОН України від 3 вересня 2009 р. № 814 «Про Положення про функціональну підсистему «Освіта і наука України» Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру».
8. Щорічні організаційно-методичні вказівки облдержадміністрації щодо навчання населення області захисту та діям у надзвичайних ситуаціях.